

Vejledning om byporte m.m. i byer

Særlig råden over vejareal i Holbæk Kommune

(Behandlet af Udvalget for Klima og Miljø den 20. september 2011 (gældende))

Baggrund

Disse byporte som oftest forudsættes placeret i rabatten langs de offentlige veje, har kommunen som vejmyndighed en interesse i, at det sker efter nogle fælles retningslinjer, som tager hensyn til trafiksikkerheden, og som sikrer at det visuelle indtryk ikke virker skæmmende i landskabet, eller for distraherende, for trafikanterne.

Formålet med vejledningen er således, at give borgere og lokalområder overblik over, hvad der skal søges tilladelse til, og hvilke retningslinjer de skal være opmærksomme på, når det gælder udformning af byporte m.m.

Vejledningen vil være gældende for byområder (dvs. indenfor områder afgrænset af E 55 "tættere bebygget område"), og er tænkt som et praktisk værktøj for vejmyndigheden og lokalområder/borgere, i forhold til dialog om mulighederne og de overordnede rammer inden for området.

Kombinationer af fysiske og visuelle foranstaltninger, eller fysiske foranstaltninger alene, bør op-sættes af kommunen. I et vist omfang kan kommunen tillade at ansøger (eller en entreprenør) selv etablerer visuelle foranstaltninger, efter nærmere fastsatte betingelser.

Lovgrundlag og retningslinjer

- Vejloven (særligt § 8 og 80 om råden over vejareal)
- Færdselsloven (særligt § 99 om vildledende afmærkning)
- Bekendtgørelse om Afmærkning og Bekendtgørelse for Anvendelse af afmærkning

Hvorfor er det nødvendigt med regler?

Kommunen har en forpligtelse til at sikre, at vej- og fortovsarealerne ikke benyttes på en måde som er til gene for trafikanterne eller trafikens afvikling. I relation til byporte og inventar, er det vigtigste kriterium trafiksikkerheden, og derudover lægges bl.a. vægt på god tilgængelighed for fodgængere og handicappede, samt at de genstande som placeres på det offentlige vejareal ikke virker skæmmende i bybilledet/landskabet (æstetik).

Faste genstande langs veje og i rabatten kan forårsage skade på såvel mennesker som køretøjer. Sker der uheld på vejarealet som medfører tab, kan det medføre erstatningsansvar for borgere, lokalforum og evt. kommunen.

Hvad er en byport?

I denne vejledning defineres en byport typisk som en byzonetavle E 55 ”Tættere bebygget område” suppleret med en eller flere visuelle og/eller fysiske virkemidler.

Som eksempel på visuelle foranstaltninger kan nævnes beplantning (træer, buske, blomster mv.), sten, særlig belysning, banner/flag, fartviser og særlig baggrund til E 55.

Fysiske foranstaltninger kan være fartdæpende foranstaltninger, fx bump, indsnævringer, helleanlæg, forsætning af kørespor, belægningsskift mv.).

Foto 2: Byport ved Tølløse

Visuelle byporte – hvad du skal vide

Hvis I ønsker at opsætte en byport, skal både design og placering overholde nogle regler for sikkerhed og synlighed:

1. Materialer og konstruktion

- Byporten kan være en træ- eller let metalkonstruktion, fx en bræddevæg.
- Den må ikke være påkørselsfarlig.
- Baggrunden skal ikke reducere synligheden af E 55-byskiltet. E 55-tavlen skal have stor kontrast til baggrunden, så den tydeligt ses.

2. Planter og beplantning

- Træer, buske og blomster må gerne bruges, men ikke i sikkerhedszonen (mindst 0,5 m fra

kørebanen).

- De må ikke udgøre risiko for påkørsel.

3. Bannere, skilte og pynt

- Plakater, bannere, guirlander og tekst må ikke distrahere trafikanter.
- Wirer og snore skal være min. 4,5 m over vejen.
- Ingen pynt må være skæmmende, stå i oversigtsarealer eller tættere end 25 m fra E 55.
- Venlige hilsner som "*Velkommen til [bynavn]*" kan bruges, men ikke fx reklame.

4. E 55-byskiltets krav

- Tavlen skal altid have mindst 1,5 m fra jorden til underkant.
- Skal placeres højre side af vejen i kørselsretningen.
- Hvis tavlen står over fortov/cykelsti:
 - Min. 2,2 m frihøjde over fortov
 - Min. 2,3 m frihøjde over cykelsti
- Tavlen må ikke placeres, så den skygger for oversigt eller gemmer sig bag hække, træer eller master.
- Afstand fra kantsten til tavlen: ca. 0,5–1 m.
- Afstand fra cykelsti til tavlestander: min. 0,3 m.
- Tavlen skal stå før byens første hus, ikke midt i bebyggelsen, og uden undertavler, som ændrer betydningen.

5. Vurdering

- Hver byport og placering vurderes konkret af vejmyndigheden, som beslutter, om design og placering er sikre og lovlige.

Trafiksikkerhedsmæssig vurdering

Vejmyndigheden skal ved håndhævelse af vejlovens § 80 være særlig opmærksom på en trafiksikkerhedsmæssig vurdering af faste genstande som træer og sten. Vejenes rabatter er et færdselsareal og betragtes som en del af vejarealet hvor fodgængere kan gå eller træde til side, når biler passerer. På ubelyste veje eller i rabatter med højt græs kan faste genstande som sten være farlige for fodgængere. Rabatter skal endvidere kunne anvendes af kørende til undvige-manøvrer og i den forbindelse er det meget vigtigt, at der ikke findes påkørselsfarlige genstande.

Et andet aspekt som skal inddrages i vurderingen, er de visuelle distraktionsfaktorer. Det kan være blafrende flag, skilte/plakater med mange og kraftige farver. Bilister som distraheres af for mange forvirrende synsindtryk har større risiko for at køre galt, idet deres opmærksomhed fjernes fra kørslen, dvs. vejens forløb, advarselstavler, helleanlæg mv. Forskning viser, at bilister kun kan opfatte et begrænset antal informationer, uden at miste koncentrationen.

Sådan ansøger man og sådan behandles ansøgningerne

Genstande skal altid forsøges placeret uden for vejarealet. Genstande som dog placeres i vejarealet, kræver tilladelse i henhold til vejloven. Kommunen foretager en konkret vurdering af hver enkelt ansøgning, og i nogle tilfælde kan det også være nødvendigt, at indhente tilladelse fra andre myndigheder, fx Midt- og Vestsjællands Politi.

Kommunen skal også varetage andre anerkendte hensyn, hvis kvalificerede samfundsmæssige betydning er reguleret i anden lovgivning, f.eks. i færdselslovgivningen, i bygningsfredningslovgivningen og i miljølovgivningen, herunder planlovgivningen (lokalplaner).

Kommunen har som ejer af vejarealer også ejerretlige forpligtelser, f.eks. af naboretlig karakter, som kan indgå i kommunens vurdering af, om tilladelse kan gives. En ansøgning kan derfor lovligt afslås af andre hensyn end færdselsmæssige hensyn.

Når vejmyndigheden træffer afgørelse i sagen, vil denne være begrundet, og ledsaget af en klagevejledning. Såfremt der gives tilladelse til det ansøgte, vil der blive stillet en række betingelser i relation til byportens fysiske udformning, placering, vedligeholdelse mv.

Udgifter til etablering og vedligeholdelse

Opsætning af byporte på kommunale vejarealer kan kun ske, hvis ansøger er indforstået med at overtage ansvar for etablering og løbende vedligeholdelse. Ansvaret kan først overdrages, når Holbæk Kommune og ansøger har indgået en skriftlig aftale, hvor begge parter er enige om vilkårene, herunder udgifter til anlæg og vedligeholdelse.

Udførsel af arbejdet

Kombinationer af fysiske og visuelle foranstaltninger, eller fysiske foranstaltninger alene, udføres af borgerne/lokalfora (eller en entreprenør)

Ansøgningsfrist

Der kan forventes en sagsbehandlingstid på 2-3 uger, hvis ansøgningen er fyldestgørende. Det er vigtigt at der sendes så mange oplysninger som muligt, herunder gerne fotos, illustrationer og/eller kort. Det er også en god idé at angive mål (dimensioner) på de elementer der søges om tilladelse til, samt oplyse om materialer og lignende.

Ansøgningen sendes til Vejogtrafik@holb.dk

Foto 3: Byport ved Svinninge